

Aalto ym.: Ehdotus kehitysvammalainiksi.

E d u s k u n a l l e.

Viime vuosina on kehitysvammaisten sosiaalihuollossa tapahtunut nopeaa kehitystä. Uusia työmuotoja on kehitetty. Toiminnan keskeiseksi tavoitteeksi on muodostunut kuntoutus sekä kehitysvammaisten yhteiskuntaan sopeutumisen edistäminen. Nykyinen pääosaltaan vajaamielislakiin perustuva järjestelmä ei kuitenkaan anna tämänkaltaiselle kehitykselle riittävästi mahdollisuuksia. Vajaamielislaki on laadittu pääosaltaan laitosten ylläpitämistä silmällä pitäen ja siihen kuuluvat avohuoltoja koskevat säännökset ovat varsin puutteellisia. Vaikka avohuollon kehittämisen mahdollisuuksia on lakiin tehdyllä muutoksella myöhemmin parannettu, tämä ei ole korjannut tilannetta riittävässä määrin. Sen vuoksi on katsottava välttämättömäksi, että vuonna 1958 säädetty vajaamielislaki kumotaan ja että sen tilalle säädetään kehitysvammalaki.

Käsite kehitysvammainen on käsitteellisen selvyytensä ja myönteisen sävynsä vuoksi jo ehtinyt vakiintua yleiseen suomalaiseen kielenkäyttöön. Käsitteen sisällön laajuus on kuitenkin tähän asti ollut määrittelemättä. Lakiehdotusta laadittaessa on käsitteen laaja tulkinta katsottu toiminnan kehittämistä ajatellen välttämättömäksi. Sen vuoksi kehitysvammalla esitetään laissa tarkoitettavaksi henkilöä, jonka kehitys on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehityksessä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi. Määritelmä sisällyttäisi siten tämän lain mukaisen toiminnan piiriin vajaamielislain tarkoittamien henkilöiden lisäksi ne erilaiset pienehköt ryhmät, joiden kehityksen estymiseen tai häiriintymiseen ei liity älyllisen kehityksen olennaista jälkeenjääneisyyttä. Näiden ryhmien tarvitsemalle erityishuollolle ei tähän asti ole ollut mitään lakisääteistä pohjaa lukuunottamatta invalidihuoltolain piirissä tapahtunutta toimintaa sekä erältä osin kansakoululain toimeenpanoon liittyviä toimintamuotoja, joita voidaan luonnehtia erityishuollosi. Lakiehdotus on laadittu siten, että näiden

erityisryhmien tarpeiden huomioonottamiseen olisi riittävästi mahdollisuuksia.

Lakiehdotuksessa määritellään erityishuollon tarkoitukseksi edistää kehitysvammaisen suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, ominta-keista toimeentuloa ja sopeutumista yhteiskuntaan, sekä huolehtia siitä, että kehitysvammainen saa tarvitsemansa hoidon ja muun huolenpidon. Siten kuntoutustavoitteita on lakiehdotuksessa voimakkaasti korostettu. Toiminta voi tapahtua joko laitoshuollon tai avohuollon puitteissa. Yhteiskuntaan sopeutumisen edistäminen edellyttää kuitenkin sitä, että avohuoltoon liittyvät toimintamuodot asetetaan etutalalle niissä tapauksissa, joissa sopeutumista yhteiskuntaan on pidettävä tavoitteena. Sen sijaan niiden kehitysvammaisten kohdalla, joiden vamman vaikeusaste edellyttää jatkuvaa monipuolista hoitoa ja muuta huolenpitoa, parhaaksi ratkaisuksi useimmiten muodostuu laitoshuolto. Tämän ohella laitoshuoltoa voidaan soveltaa myös lyhytaikaisina jaksoina, jotka liittyvät avohuoltoon joko tutkimusta, kuntoutustavoitteiden edistämistä taikka kodinhoidossa olevien kehitysvammaisten lasten vanhempien virkistystä palvelevana toimintamuotona.

Kehitysvammaisten erityishuolto on tarkoitettu kaikilta osiltaan toissijaiseksi yleisiin sosiaalisiin palvelujärjestelmiin verrattuna. Siten kehitysvammaisten tulisi ensisijaisesti voida käyttää hyväkseen mm. yleistä terveyden- ja sairaanhoitoa. Sen sijaan invalidihuoltoon verrattuna on kehitysvammaisten erityishuoltoa pidettävä rinnakkaisena erityisjärjestelmänä. Tämä merkitsee sitä, että tarkoituksenmukaisuuden perusteella voidaan valita, kumman järjestelmän palveluja yksilöllisissä tapauksissa käytetään silloin, kun niitä olisi molempien järjestelmien kautta saatavissa.

Vajaamielislaisissa on erityisinä toimintamuotoina mainittu perhehoito ja vajaamieliselvonta. Kehitysvammalakiehdotuksessa pidetään si-

joittamista perhehoitoon edelleen eräänä kehitysvammaisen asumisen ja yhteiskuntaan sopeutumisen muotona. Sen sijaan vajaamielisvalvonnan jatkamista ei ole katsottu aiheelliseksi, koska se ei ole päässyt kehittymään vajaamielislaisissa ajatellulla tavalla. Jo valvonnan käsite on sisällöltään siinä määrin kielteinen, ettei sillä voida katsoa päästävän myönteisiin tuloksiin tällä sosiaalihuollon alalla.

Lakiehdotuksen mukaan erityishuollon johto, valvonta ja kehittäminen kuuluu edelleen sosiaalihallitukselle. Lääkintöhallitus, kouluhallitus ja ammattikasvatushallitus tulisivat kuitenkin kukin oman erikoisalansa osalta olemaan vastuussa erityishuoltoon liittyvästä toiminnasta siten kuin niistä erikseen säädetään. Sosiaalihallituksen apuna tulisi olemaan erityinen kehitysvamma-asiain neuvottelukunta, jonka kokoonpanosta ja nimeämisestä lakiehdotukseen on sisällytetty säännökset.

Jotta kehitysvammaisten erityishuolto saataisiin toteutetuksi tehokkaalla ja maan kaikkiin osiin tasaisesti ulottuvalla tavalla, on toimeenpano lakiehdotuksessa järjestetty piireittäin tapahtuvaksi. Maa jaettaisiin valtioneuvoston päätöksellä lähinnä nykyisten vajaamielislain alaisen keskuslaitosten toiminta-alueita vastaaviin piireihin, joihin kuuluvien kuntien tulisi muodostaa kuntainliitto taikka valtioneuvoston suostumuksella antaa tehtävä muuta tarkoitusta varten perustetun kuntainliiton hoidettavaksi.

Kuntainliittojen ylläpitämien kehitysvammapiirien käytössä tulisi olla keskusneuvola, keskuslaitos ja tarpeen mukaan muita neuvoloita ja laitoksia sekä päivähuoltoloita ja asuntoloita. Lisäksi niiden tulisi huolehtia muun erityishuollon toteuttamisesta alueellaan. Tämä voisi lakiehdotuksen mukaan tapahtua myös kehitysvammapiirin yhteistoimintana taikka siten, että muut laissa mainitut yhteisöt harjoittavat erityishuoltotoimintaa kehitysvammapiirin tarvetta varten ja piiri tekee näiden kanssa yhteistoimintasopimuksen.

Erityishuollon toimeenpanon tulee kussakin piirissä tapahtua siten, että siitä laaditaan kokonaissuunnitelma viiden vuoden väliajoin ja suunnitelmaa tarpeen mukaan tarkistetaan. Kehitysvammapiirin toiminnan monipuolisen kehittämisen turvaamiseksi lakiehdotukseen sisältyy määräys, jonka mukaan piirissä tulee olla johtava lääkäri, kasvatusjohtaja ja sosiaalijohtaja. Nämä yhdessä käyttävät erityishuollon yksilölliseen toimeenpanoon liittyvää kehitysvammapiirin päättävältä.

Vajaamielislaita poikkeavasti on lakiehdotuksessa määräys, jonka mukaan velvollisuus erityishuollon antamiseen riippuu kehitysvammaisen kotikunnasta. Tällöin kotikuntana pidetään kehitysvammaisen laillista kotipaikkaa tai, jollei sellaista ole, sitä kuntaa, jossa hän oleskelee. Määräyksen soveltamisesta on laissa eräitä tarkempia säännöksiä.

Erityishuollon sisältöä kussakin yksittäisessä tapauksessa ohjaavia määräyksiä ei laissa ehdoteta säädettäväksi. Avohuollon edistämiseksi on lakiehdotukseen kuitenkin sisällytetty säännös, joka velvoittaa asunnon järjestämiseen sellaisille kehitysvammaisille, jotka eivät ole laitoshuollon tarpeessa eivätkä voi asua omassa kodissaan. Samoin velvoitetaan järjestämään suojatyötä sellaisille kehitysvammaisille, jotka eivät voi saada muuta työpaikkaa.

Vajaamielislain mukainen laitoshuolto ja muut lain edellyttämät palvelut ovat olleet niiden käyttäjille pääosaltaan maksuttomia. Vain poikkeustapauksessa on huoltoapulain määräysten mukaisesti voitu periä korvaus. Lakiehdotuksessa on tämä periaate edelleen säilytetty. Kuitenkin on katsottu kohtuulliseksi, että 16 vuotta täyttäneet kehitysvammaiset, jotka säännöllisesti saavat kansaneläkettä, osallistuvat laitoshuollon sekä asuntolan ja päivähuoltolaittoiminnan kustannuksiin maksamalla käyttömaksun, jonka suuruus määrätään asetuksella. Lakiehdotuksen mukaan päivähuoltolan käyttömaksun tulee olla kolmannes ja asuntolan kaksi kolmannesta laitoksen käyttömaksusta.

Toimintayksikköjen perustamiskustannusten valtionapu on esitetty kahdeksi kolmannekseksi hyväksytyistä kokonaismenoista eli samaksi kuin vajaamielislaisissa. Muutosta vajaamielislakiin merkitsee kuitenkin se, että myös avohuollon toimintayksiköille ehdotetaan samaa perustamiskustannusten valtionapua kuin laitoksille. Tähän mennessä se on ollut korkeintaan 50 %.

Käyttökustannusten valtion osuus on ehdotettu porrastettavaksi kunnan kantokykyluokan mukaan siten, että valtion osuus ensimmäisessä kantokykyluokassa olisi 90 % ja kymmenessä 45 % kokonaiskustannuksista. Tällöin on laskettu keskimääräisen valtion osuuden pysyvän samana kuin vajaamielislaisissa eli 55 %:na. Lakiehdotukseen on lisäksi otettu joukko yksityiskohtaisia määräyksiä valtion osuuskien laskemiseen vaikuttavista seikoista. Nämä määräykset ovat samat kuin kuntien valtionavustuskomitea on ehdottanut valtionosuuksia koskevan yleisen menettelytapalain säännöksiksi.

Sama koskee myös kuntien maksuosuuksia käsitteleviä lakiehdotuksen määräyksiä.

Ehdotukset eivät sinänsä merkitse valtion menojen kasvamista.

Lakiehdotukseen on vielä sisällytetty oikaisumenettelyä koskevat säännökset. Nämä lähtevät siitä, ettei valtion viranomaisen päätöksestä, joka koskee toimintayksiköiden perustamissuunnitelmia ja toiminnan kustannusten valtion-osuuksia, voida hakea muutosta valituksella en-

nen kuin ao. viranomaiselle on tehty vaatimus sen päätöksen oikaisemisesta. Vasta oikaisuvaatimuksen jälkeen annettu päätös oikeuttaa muutoksenhakuun korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kun-
nioittavasti,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Kehitysvammalaki.

1 luku.

Yleiset säännökset.

1 §.

Kehitysvammaisella tarkoitetaan tässä laissa henkilöä, jonka kehitys on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai vamman vuoksi.

Suomessa asuvalla kehitysvammaisella on oikeus jäljempänä tarkoitettuun erityishuoltoon siltä osin kuin hän ei muun lain nojalla saa tarvitsemiaan vastaavia palveluja.

2 §.

Erityishuollon tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, omintakeista toimeentuloa ja sopeutumista yhteiskuntaan sekä huolehtia siitä, että kehitysvammainen saa tarvitsemansa hoidon ja muun huolenpidon.

3 §.

Erityishuoltoon kuuluu kehitysvammaisen:

1) tutkimus, joka käsittää erityishuollon yksilöllisen suunnittelun ja toteuttamisen edellyttämät lääketieteelliset, psykologiset ja sosiaaliset selvitykset sekä soveltuvuuskokeet;

2) terveyden- ja sairaanhoito, hammashoito ja lääkinnällinen kuntoutus mukaanluettuina;

3) opetus, ohjaus ja toiminnallinen valmennus, joita voidaan järjestää yksilöllisesti ja ryhmätoimintana ja joiden tarkoituksena on tukea kehitysvammaisen kehitystä sekä edistää ja ylläpitää hänen suorituskykyään;

4) yhteiskuntaan sopeuttaminen, jonka ensisijaisena tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen sijoittumista työhön ja asumisen järjestämistä;

5) muu tarpeellinen 1—4) kohdissa mainittuihin toimintoihin liittyvä huolenpito; sekä

6) vanhempien tai muun huoltajan ohjaus ja neuvonta, jota voidaan järjestää myös kurssimuotoisena ja jonka tarkoituksena on tukea kuntoutustavoitteiden saavuttamista sekä edistää yhteistyötä kehitysvammaisten huoltajien ja erityishuollon toimeenpanijain välillä.

Erityishuoltoon voi kuulua, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, myös muita kuin 1 momentissa mainittuja toimenpiteitä, mikäli ne katsotaan tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaisiksi.

2 luku.

Hallinto.

4 §.

Erityishuollon johto, valvonta ja kehittäminen kuuluu sosiaalihallitukselle.

Erityishuoltoon kuuluva terveydenhuolto on kuitenkin lääkintöhallituksen sekä opetustoiminta kouluhallituksen ja ammattikasvatushallituksen alaista siten kuin niistä erikseen säädetään.

5 §.

Erityishuollon suunnittelussa ja toimeenpanossa on sosiaalihallituksen apuna kehitysvamma-asiaain neuvottelukunta, jonka ohjesäännön vahvistaa ja johon jäsenet kutsuu sosiaali- ja terveysministeriö. Neuvottelukunnassa tulee sosiaalihallituksen edustajien lisäksi olla lääkintöhallituksen, kouluhallituksen, ammattikasvatushallituksen, työvoimaministeriön, kuntien keskusjärjestöjen sekä erityishuollon toimeenpanijain ja kehitysvammaisten omaisten edustajat.

6 §.

Maa jaetaan erityishuollon toimeenpanoa varten kehitysvammapiireihin, joiden rajat vahvistaa valtioneuvosto sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä.

Piirin tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa tässä laissa tarkoitettua erityishuoltoa alueellaan sekä ylläpitää ja valvoa sitä varten tarvittavia laitoksia ja muuta toimintaa.

Valtakunnallista tutkimus-, kokeilu- tai muuta erityistarkoitusta palvelevaa laitos- ja muuta erityishuoltotoimintaa voi kuitenkin piirijaosta riippumatta harjoittaa valtio ja yksityinen yhteisö.

7 §.

Kun valtioneuvosto on vahvistanut kehitysvammapiirin rajat, on piiriin kuuluvien kuntien perustettava kehitysvammapiiriin ylläpitämistä varten kuntainliitto.

Valtioneuvoston suostumuksella kehitysvammapiiriä voi kuitenkin ylläpitää myös muu sosiaalihuollon tai terveydenhuollon alaan kuuluvia tehtäviä piirin alueella hoitava kuntainliitto siten kuin siitä erikseen säädetään.

Kunnassa, joka yksinään muodostaa piirin, tulee erityishuollon toimeenpanoa varten olla kehitysvammalautakunta.

8 §.

Kehitysvammapiiriin tulee yhteistoiminnassa piiriin kuuluvien kuntien kanssa viiden vuoden väliajoin laatia suunnitelma erityishuollon järjestämisestä piirissä. Suunnitelma on tarpeen mukaan tarkistettava.

9 §.

Kehitysvammapiiriin käytössä tulee olla keskusneuvola, keskuslaitos ja tarpeen mukaan muita neuvoloita ja laitoksia sekä päivähuolto- ja asuntoloita.

Piiriin tulee järjestää myös kodeissa tapahtuvaa ohjaus- ja neuvontatoimintaa.

10 §.

Kehitysvammapiirillä tulee olla johtava lääkäri, kasvatusjohtaja ja sosiaalijohtaja sekä tarpeen mukaan muuta henkilökuntaa.

11 §.

Kehitysvammapiiriin kuntainliittoon kuuluva kunta voi harjoittaa laitos- ja muuta erityishuoltotoimintaa, mikäli piiri on hyväksynyt toiminnan otettavaksi 8 §:ssä tarkoitettuun suunnitelmaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua toimintaa voi kehitysvammapiiriin tarvetta varten harjoittaa myös seurakunta ja yksityinen yhteisö, mikäli se on tehnyt piirin kanssa toimintaa koskevan sopimuksen.

12 §.

Kehitysvammapiirit voivat yhteistoiminnassa keskinäisellä sopimuksella perustaa ja ylläpitää sellaisia tutkimus-, kokeilu- tai muuta erityistarkoitusta palvelevia laitoksia ja muita toimintayksiköitä, joita ei ole tarkoituksenmukaista järjestää kutakin piiriä varten erikseen. Sopimus voi koskea yhteisiä toimintayksiköitä tai palvelujen antamista toiselle piirille.

13 §.

Kunnallisen ja yksityisen erityishuoltolaitoksen sekä muun kiinteän toimintayksikön perustamissuunnitelman hyväksyy sosiaali- ja terveysministeriö sosiaalihuollon esityksestä. Milloin kysymyksessä ei ole uuden toimintayksikön perustaminen taikka sen olennainen laajentaminen tai peruskorjaus, perustamissuunnitelman hyväksyy kuitenkin sosiaalihuolto.

Hyväksytyn perustamissuunnitelman pohjalta laaditut toteuttamissuunnitelmat ja pääpiirustukset on alistettava sosiaalihuollon hyväksyttäväksi.

14 §.

Kehitysvammapiiriin, kunnallisen ja yksityisen erityishuoltolaitoksen ja muun toimintayksikön ohjesääntö sekä 11 §:n 2 momentissa ja 12 §:ssä mainittu sopimus on alistettava sosiaalihuollon hyväksyttäväksi.

15 §.

Sosiaali- ja terveydenhuoltolautakuntien, 4 §:ssä mainittujen keskusvirastojen alaisten piirihallinto- ja viranomaisten sekä kehitysvammapiiriin alueella toimivan muunkin viranomaisen tulee tarpeen ja mahdollisuuksiensa mukaan yhteistyössä kehitysvammapiiriin kanssa osallistua erityishuollon suunnitteluun ja toimeenpanoon.

3 luku.

Menettely.

16 §.

Erityishuollon yksilöllinen toteuttaminen on sen kehitysvammapiiriin asiana, johon kehitysvammaisen kotikunta kuuluu.

Kehitysvammaisen kotikuntana pidetään tässä laissa sitä kuntaa, jossa hänellä on laillinen kotipaikka. Jos kehitysvammainen kalenterivuoden aikana muuttaa toiseen kuntaan, pidetään hänen kotikuntanaan siitä lukien tätä kuntaa, mikäli muuttaminen on tapahtunut sellaisissa olosuhteissa, että asianomainen olisi ollut henkikirjoitettava sanotussa kunnassa, jos henkikirjoitus olisi silloin toimitettu.

Jos kehitysvammaisella ei ole Suomessa laillista kotipaikkaa, kuuluu erityishuollon antamisen sille kunnalle, jossa hän oleskelee.

Milloin kehitysvammaisen kotikunta muuttuu ja uusi kotikunta kuuluu toiseen piiriin, tämän piirin on viipymättä ryhdyttävä toimiin erityishuollon järjestämiseksi. Erityishuoltoa laitoksessa, perhehoidossa ja asuntolassa on kuitenkin jatkettava entisessä paikassa siihenasti, kunnes uusi piiri voi tarkoituksenmukaisesti järjestää kehitysvammaisen erityishuollon.

17 §.

Erityishuollon yksilöllistä toteuttamista koskevan aloitteen voi tehdä kehitysvammapiirille tai, milloin on kysymys 6 §:n 3 momentissa tarkoitetusta erityishuollosta, toimintayksikön johtajalle kehitysvammaisen holhooja tai huoltaja taikka oikeustoimikelpoinen kehitysvammainen itse.

Kehitysvammaisen kotikunnan sosiaalilautakunnan on tarvittaessa tehtävä 1 momentissa mainittu aloite.

Kehitysvammapiirin tulee tarvittaessa myös omasta aloitteestaan ryhtyä erityishuollon toteuttamisen edellyttämiin toimiin.

18 §.

Tässä laissa tarkoitetun erityishuollon yksilöllisestä toteuttamisesta päättää kehitysvammapiirin johtavan lääkärin, kasvatusjohtajan ja sosiaalijohtajan muodostama työryhmä.

Tämän lain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun erityishuollon toteuttamisesta päättää kuitenkin erityishuoltolaitoksen tai muun toimintayksikön johtaja. Ohjesäännössä tehtävä voidaan antaa myös erityiselle työryhmälle.

Jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa kehitysvammaista varten tulee laatia erityishuolto-ohjelma.

19 §.

Kehitysvammainen, joka ei voi asua omassa kodissaan, mutta joka ei ole laitoshuollon tar-

peessa, on pyrittävä sijoittamaan perhehoitoon tai asuntolaan taikka hänelle on pyrittävä järjestämään muu asunto.

Kehitysvammaiselle on, ellei hän voi saada muuta työpaikkaa, pyrittävä tarvittaessa järjestämään suojaotyötä.

20 §.

Erityishuollon tulee perustua vapaaehtoisuuteen.

Erityishuolto-ohjelman laatimisessa ja sen toimeenpanossa on oltava yhteistyössä holhoojan tai huoltajan sekä mahdollisuuksien mukaan kehitysvammaisen itsensä kanssa.

21 §.

Milloin kehitysvammainen, joka ei ole täyttänyt kuuttatoista vuotta, ei holhoojan tai huoltajan laiminlyönnin vuoksi voi saada tarvitsemaansa erityishuoltoa, kehitysvammapiirin tulee tehdä sosiaalilautakunnalle aloite lastensuojelulain mukaisiin toimiin ryhtymisestä.

22 §.

Kuusitoista vuotta täyttänyt kehitysvammainen voidaan vastoin hänen omaa tai holhoojan tahtoa ottaa tässä laissa tarkoitettuun laitokseen tai asuntolaan, jos hänen huoltoaan ei voida muutoin järjestää ja on syytä olettaa hänen ilman huoltoa joutuvan ilmeiseen vaaraan tai jos häntä perustellusti voidaan pitää ympäristölleen vaarallisena. Toimenpide on viivytyksettä alistettava sosiaalihallituksen vahvistettavaksi.

Jos kehitysvammaisella, johon olisi sovellettava 1 momentin säännöksiä, ei ole holhoojaa, on sosiaalilautakunnan tarvittaessa välittömästi ryhdyttävä toimiin holhouksen järjestämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide saa kestää niin kauan kuin syy siihen on selvästi olemassa, ilman uutta tutkimusta ja päätöstä kuitenkin enintään yhden vuoden.

23 §.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettuun päätökseen on kehitysvammaisen holhoojalla tai huoltajalla, oikeustoimikelpoisella kehitysvammaisella, sosiaalilautakunnalla sekä, milloin on kysymys 6 §:n 3 momentissa tarkoitetusta erityishuollosta, kehitysvammapiirillä oikeus hakea muutosta sosiaalihallitukselta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan siinä järjestyksessä

kuin muutoksenhausta hallintoasioissa on säädetty.

4 luku.

Kustannukset.

Maksut.

24 §.

Erityishuolto on kehitysvammaiselle maksutonta sen kuukauden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta.

Tässä laissa tarkoitetun neuvolan toimesta annettava erityishuolto, kodeissa tapahtuva ohjaus ja neuvonta sekä muu näihin verrattava avohuolto on maksutonta.

25 §.

Kehitysvammaisen erityishuollosta tässä laissa tarkoitetussa laitoksessa, päivähuoltolassa ja asuntolassa peritään asetuksella vahvistettava, vuorokautta kohden laskettava käyttömaksu kehitysvammaiselta itseltään tai siltä, joka hänen puolestaan on maksuista vastuussa, sitä seuraavan kuukauden alusta lukien, jonka aikana kehitysvammainen on täyttänyt kuusitoista vuotta. Käyttömaksun tulee olla yhtenäinen koko maassa. Päivähuoltolan käyttömaksu on kuitenkin kolmannes ja asuntolan kaksi kolmannesta laitoksen käyttömaksusta.

Muusta erityishuollosta voidaan periä maksu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Valtionosuudet.

26 §.

Tässä laissa tarkoitetun kunnallisen ja yksityisen neuvolan, laitoksen, päivähuoltolan, asuntolan ja muun toimintayksikön jäljempänä mainittuihin perustamiskustannuksiin suoritetaan valtionosuutena kaksi kolmannesta sosiaalihuolluksen hyväksymän toteuttamisohjelman mukaisista menoista.

27 §.

Perustamiskustannuksina pidetään kustannuksia, jotka aiheutuvat:

1) kiinteän omaisuuden tai määrään erotamisoikeuden taikka sellaisen rakennuksen, jonka vuokraoikeuksineen maahan saadaan maanomistajaa kuulematta luovuttaa kolmannelle, hankkimisesta;

2) sellaisen yhteisön, joka omistaa 1) kohdassa mainittua omaisuutta, osakkeiden tai osuuksien hankkimisesta;

3) rakennuksen tai laitoksen rakentamisesta, laajentamisesta tai rakenteellisesti uudelleen järjestämisestä taikka peruskorjauksista;

4) alueen kuntoonpanosta, kunnallistekniikasta töistä tai niiden kustannusten korvaamisesta, sähkö-, vesi- tai muuhun sellaiseen laitokseen liittymisestä sekä teiden, aitausten tai muiden niihin verrattavien alueiden ja laitteiden tekemisestä;

5) kiinteiden laitteiden sekä koneiden, kojeiden, välineiden, kaluston ja muun irtaimiston hankkimisesta, kulutustarvikkeiden perusvarastot mukaan luettuina;

6) edellä 1—5) kohdissa mainittujen toimenpiteiden suunnittelusta ja valvonnasta; sekä

7) muista toimenpiteistä, jotka ovat edellytyksenä toiminnan aloittamiselle.

Sen jälkeen kun toiminta on aloitettu, perustamiskustannuksiksi luetaan kuitenkin vain sellaiset 1 momentissa tarkoitetut kustannukset, jotka aiheutuvat toiminnan laajentamisesta taikka rakenteellisesta tai toiminnallisesta uudelleen järjestämisestä tai peruskorjauksista, milloin toiminta tulee toimenpiteen johdosta aikaisemmasta olennaisesti poikkeavaksi.

28 §.

Milloin perustamiskustannukset aiheutuvat omaisuuden hankkimisesta tulipalossa tai muutoin tuhoutuneen tai vahingoittuneen omaisuuden sijaan, luetaan niiden vähennykseksi suoritettava vakuutus- tai muu vahingonkorvaus.

Perustamiskustannuksista vähennetään myös se aiheutuneen toimenpiteen yhteydessä käytöstä poistetun sellaisen omaisuuden myyntiarvo, minkä hankkimisesta aiheutunut kustannus on ollut luettava perustamiskustannukseksi.

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, ei sovelleta, milloin omaisuuden hankintakustannuksiin tai, sikäli kuin on kysymyksessä vakuutuskorvaus, vakuutusmaksuista aiheutuneisiin menoihin ei ole suoritettu valtionosuutta.

29 §.

Kunnallisen ja yksityisen erityishuoltotoiminnan jäljempänä mainittuihin käyttökustannuksiin suoritetaan kultakin kalenterivuodelta valtionosuus, joka lasketaan kuntakohtaisesti kuntien kantokykyluokituksesta annetussa laissa (665/67) tarkoitettujen kantokykyluokkien perusteella seuraavasti:

Kunnan kanto- kykyluokka	Valtionosuus kunnan osalle tulevista kustannuksista
1	90 %
2	85 %
3	80 %
4	75 %
5	775 %
6	65 %
7	60 %
8	55 %
9	50 %
10	45 %

30 §.

Määrättäessä valtionosuutta erityishuoltotoiminnan käyttökustannuksiin katsotaan kunnan osalle tulevan sanotuista kustannuksista sen suuruinen määrä kuin laitosten, päivähuoltoloiden, asuntoloiden ja muiden niihin verrattavien toimintayksiköiden, perhehoito mukaan luettuna, käyttöpäivät sekä muun erityishuoltotoiminnan osalta käyntikerrat tai muu siihen verrattava palvelujen käyttö, kunkin huoltomuodon kohdalla erikseen, osoittavat.

31 §.

Käyttökustannuksina pidetään kustannuksia, jotka aiheutuvat:

- 1) kiinteän ja irtaimen omaisuuden käytöstä ja kunnossapidosta;
- 2) kiinteiden laitteiden ja irtainten omaisuusesineiden sekä kulutustarvikkeiden hankkimisesta;
- 3) ruoasta, lämmöstä, valosta, voimasta, vedestä, pesusta, puhtaanapidosta ja muusta sellaisesta;
- 4) palkkioista, palkkauksista, eläkkeistä, luontoissuorituksista, terveydenhuollosta ja sosiaaliturvasta;
- 5) kuljetuksista ja matkoista;
- 6) vuokrista ja ulkopuolisista palveluista suoritettava korvauksista sekä vakuutuksista;
- 7) tutkimus- ja kehittämis- sekä koulutus-toiminnasta; sekä
- 8) erityishuoltotoiminnasta muutoin paitsi milloin kustannukset 27 §:n 1 momentin mukaan on luettava perustamiskustannuksiksi; ja
- 9) kustannukset sellaisista 27 §:n 1 momentissa mainituista toimenpiteistä, joiden kustannuksia 27 §:n 2 momentin mukaan ei katsota perustamiskustannuksiksi.

32 §.

Käyttökustannusten vähennyksiksi luetaan:

1) käyttömaksut ja 25 §:n 2 momentin nojalla perityt maksut;

2) korvaukset, jotka peritään laitoksen tai palvelujen käyttämisestä, vuokrat muuhun käyttöön luovutetuista tiloista mukaan luettuina, ja henkilökunnalta luontoissuorituksista ja jotka saadaan tapaturma- ja sairausvakuutuksen perusteella;

3) kassa- ja vuosialennukset, ylijäämän palautukset; sekä

4) muut tulot siitä toiminnasta, mistä käyttökustannukset aiheutuvat;

ei kuitenkaan kunnan maksuosuuksia eikä tuloja sellaisesta toiminnasta, minkä kustannuksiin valtionosuutta ei suoriteta.

Milloin 1 momentissa mainittuja maksuja tai korvauksia laitoksen tai palvelujen käyttämisestä taikka luontoissuorituksista ei peritä tai ne peritään alhaisempina kuin vastaavat korvaukset yleensä valtiolle sekä kunnille ja kuntainliitoille peritään, ne otetaan huomioon viimeksi mainitun määräisinä.

Käyttökustannuksista tehtävistä vähennyksistä on lisäksi voimassa, mitä 28 §:ssä on perustamiskustannusten osalta säädetty.

33 §.

Valtionosuutta ei suoriteta sellaisista toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin, joita on pidettävä kysymyksessä olevan tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeettomina, eikä kustannuksiin, jotka on katsottava määrällään liiallisiksi tai kohtuuttoman korkeiksi, siltä osin kuin ne ylittävät tarpeellisen määrän.

Palkkaus- ja niihin liittyvien kustannusten tarpeellisuutta ja niiden määrän kohtuullisuutta harkittaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten vastaavanlaisia tehtäviä hoitavien henkilöiden palkkaus- ja muut edut valtion palveluksessa olevien osalta sekä kunnissa ja kuntainliitoissa yleensä on järjestetty.

Sosiaalihallitus voi tarvittaessa hakemuksesta etukäteen ratkaista, onko jostakin toimenpiteestä aiheutuvia kustannuksia pidettävä kysymyksessä olevan tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisina.

Arvonvähennyksiin ja lainoista aiheutuviin kustannuksiin ei suoriteta valtionosuutta.

34 §.

Valtionosuudesta perustamiskustannuksiin maksetaan hakijalle ennakkoa töiden tai hankintojen edistymisen mukaan ja loppuerä niiden tultua saatetuiksi päätökseen.

Milloin perustamiskustannusten määrä on vähäinen taikka töiden tai hankintojen suorittamiseen menevä aika lyhyt, sosiaalihilittus voi päättää, että ennakkoa ei suoriteta.

35 §.

Valtionosuudesta käyttökustannuksiin sosiaalihilittus maksaa enakkona kunkin kuukauden 10 päivään mennessä kahdennentoista osan edelliseltä vuodelta lasketun tai arvioitavan valtionosuuden kokonaismäärästä ja loppuerän kultakin vuodelta jälkikäteen.

Milloin kustannusten on arvioitava muodostuvan yleisen kustannustason muuttumisen takia vähintään 5 prosenttia suuremmiksi tai pienemmiksi kuin edellisenä vuotena, ennakko korotetaan tai alennetaan muutosta vastaavasti.

Mitä 2 momentissa on säädetty, noudatetaan myös, milloin kustannusten on arvioitava toiminnan tehostumisen tai laajentumisen taikka supistumisen tai muun syyn johdosta muodostuvan vähintään 10 prosenttia suuremmiksi tai pienemmiksi kuin edellisenä vuotena.

Sellaisesta toiminnasta aiheutuvien kustannusten kohdalta, mitä ei edellisenä vuotena ole ollut tai mikä vasta sen aikana on aloitettu, ennakko määrätään arvion mukaan.

36 §.

Jollei perustamis- tai käyttökustannusten valtionosuuden loppuerän maksamista varten ole toimitettu sosiaalihilittukselle selvitystä kolmannen kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun työt tai hankinnat on saatettu päätökseen, taikka vastaavasti sen vuoden päättymisestä, jona toiminta on tapahtunut, oikeus loppuerän saamiseen on menetetty, mikäli pätevää syytä viivästytykseen ei näytetä.

Sosiaalihilituksen määräyksestä selvitys kuitenkin on toimitettava sille määräajassa. Tätä aikaa ei saa asettaa kahta kuukautta lyhyemmäksi eikä päättymään aikaisemmin kuin neljä kuukautta sen jälkeen, kun työt tai hankinnat on saatettu päätökseen, taikka vastaavasti sen vuoden umpeen kulumisesta, jona toiminta on tapahtunut.

37 §.

Mikäli perustamis- tai käyttökustannusten valtionosuuden ennakkoa ei ole maksettu määräaikana tai valtionosuuden loppuerää kolmen kuukauden kuluessa sen jälkeen kun sosiaalihilittukselle on toimitettu tarpeelliset selvitykset, ennakolle tai loppuerälle on suoritettava viivästyksenkorko 6 prosenttia vuodessa.

Enakkona liikaa saamansa valtionosuuden määrä valtionosuuden saajan on palautettava valtiolle. Sille on suoritettava 6 prosentin vuotuinen korko laskettuna seuraavan kuukauden alusta sen jälkeen, kun ennakkoa on saatu liikaa. Korko saadaan periä myös siten, että se vähennetään myöhemmistä valtionosuuden saajalle kysymyksessä olevasta hankkeesta tai toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtionosuuden eristä.

38 §.

Mitä 35—37 §:ssä on säädetty valtionosuuden loppuerästä, sovelletaan valtionosuuteen niissä tapauksissa, joissa valtionosuudesta ei ole suoritettava ennakkoa.

39 §.

Tämän lain 26 §:ssä tarkoitettu toimintayksikkö, jonka toteuttamisohjelman ja pääpiirustukset sosiaalihilittus on hyväksynyt, voidaan rakentaa rakennuttajan enakkorahoituksella, vaikka päätöstä valtionosuuden suorittamisesta kyseessä olevan hankkeen perustamiskustannuksiin ei vielä siinä vaiheessa ole annettu. Valtionosuus käyttökustannuksiin suoritetaan kuitenkin 35 §:n säännösten mukaan, jollei sosiaalihilittus erityisestä syystä toisin päättä.

Mitä 1 momentissa on säädetty, sovelletaan myös, milloin on kysymyksessä toimintayksikön olennainen laajentaminen tai peruskorjaus.

40 §.

Sellaisen erityishuoltolaitoksen tai muun toimintayksikön rakennukset ja irtaimisto, jonka perustamiskustannuksiin on suoritettu tai tämän lain säännösten mukaan suoritetaan valtionosuutta, on pidettävä palovakuutettuina täydestä arvosta, jollei valtioneuvosto hakemukselta ole myöntänyt toimintayksikön ylläpitäjälle yleistä vapautusta tästä velvollisuudesta taikka jollei sosiaalihilittus hakemuksesta myönnä siitä toimintayksikön kohdalta vapautusta.

Vakuutus- tai muusta vahingonkorvauksesta, jollei sitä käytetä omaisuuden hankkimiseen tuhoutuneen tai vahingoittuneen sijaan, on suori-

tua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa. Se on maksettava kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, minä korvaus on saatu nostaa, 6 prosentin vuotuisine korkoineen sanotusta päivästä lukien.

Mitä 2 momentissa on säädetty vakuutuskorvauksesta, sovelletaan siinä tapauksessa, ettei omaisuutta ole vakuutettu, vakuutuskorvausta vastaavaan määrään.

41 §.

Milloin toimintayksikkö, jonka perustamiskustannuksiin on suoritettu valtionosuutta, luovutetaan toisen omistukseen taikka sen toiminta lopetetaan tai sitä muutetaan niin, ettei sitä enää voida hyväksyä tarkoitukseensa käytettäväksi, on valtionosuutta vastaava suhteellinen osa toimintayksikön arvosta palautettava valtiolle 6 prosenttiin kuutuisine korkoineen edellä tarkoitettua olosuhteiden muutosta seuranneen kuukauden alusta lukien, mikäli valtioneuvosto ei toisin päättä.

Milloin toimintayksikön uudelle omistajalle myönnetään sen hankkimisesta aiheutuviin perustamiskustannuksiin valtionosuus, voidaan tämä valtionosuus ja 1 momentin mukaan palautettava määrä kuitenkin sallia kuitattavaksi siltä osin kuin ne kattavat toisensa.

Mitä edellä 1 ja 2 momentissa on säädetty, sovelletaan myös muuhun omaisuuteen, jonka hankkimisesta aiheutuneisiin perustamiskustannuksiin on suoritettu valtionosuutta.

42 §.

Sovellettaessa 41 §:n 1 momentin säännöstä määrätään toimintayksikön arvo, jollei toisin sovi, arvioimalla siihen kuuluvan omaisuuden hankintakustannukset mainitussa momentissa tarkoiteten olosuhteiden muuttumisajankohdan hintatason mukaan ja vähentämällä kohtuullinen arvon alentuminen. Arvoa ei kuitenkaan ole määrättävä toimintayksikön käypää arvoa suuremmaksi. Milloin valtion osuutta ei ole suoritettu johonkin osaan omaisuuden hankintakustannuksista, niin kuin tontin hankkimisesta aiheutuneisiin kustannuksiin, ei sellaista omaisuutta oteta arvioinnissa lukuun.

Mikäli arvosta ei päästä yksimielisyyteen, sen vahvistaa toimikunta, johon sosiaalhallitus määrää yhden ja toimintayksikön ylläpitäjä toisen jäsenen näiden yhdessä valitessa puheenjohtajaksi kolmannen. Jos puheenjohtajasta ei sovi, hänet määrää lääninhallitus.

Toimikunnan päätökseen tyytymätön saa 30 päivän kuluessa tiedoksi saamisesta hakea päätökseen muutosta lääninhallitukselta.

43 §.

Sosiaalihallitus voi lopettaa valtionosuuden suorittamisen määräajaksi tai kokonaan, jos erityishuoltolaitoksessa tai muussa toimintayksikössä ilmenneet epäkohdat antavat siihen aihetta eikä niitä ole aseterussa kohtuullisessa määräajassa korjattu tai jos toiminnan jatka-

mista ei muuttuneiden olosuhteiden vuoksi voida pitää tarkoituksenmukaisena. Viimeksi mainitussa tapauksessa on valtionosuuden suorittamisen lopettamisesta kuitenkin ilmoitettava toiminnan harjoittajalle niin hyvissä ajoin, että tällä on mahdollisuus lopettaa toiminta ennen kuin valtionosuuden suorittaminen lopetetaan.

Kuntien maksuosuudet.

44 §.

Kuntien maksuosuudet kehitysvammapiiriä ylläpitävän kuntainliiton menoihin on kuntainliiton perussäännössä määrättävä siten, että ne ovat kohtuullisessa suhteessa kuntien taloudellisiin mahdollisuuksiin ja niihin etuihin, joita kunnille aiheutuu kuntainliiton perustamisesta ja toiminnasta.

45 §.

Kunnan maksuosuuden suorittaminen erityishuoltotoiminnan käyttökustannuksista kuuuu 16 §:n 2 momentissa tarkoitettulle kehitysvammaisen kotikunnalle.

Milloin erityishuoltoa on annettu 16 §:n 3 momentissa tarkoitettulle kehitysvammaiselle, suorittaa 1 momentissa tarkoitettun maksuosuuden valtio.

46 §.

Milloin erityishuoltoa on antanut muu yhteisö kuin sellainen kuntainliitto, johon kehitysvammaisen kotikunta kuuluu, tai kotikunta itse, peritään tältä kunnalta maksuosuutena erityishuoltotoiminnan käyttökustannuksista valtionosuuden ylittävä osa 30 §:n mukaan sen kunnan osalle tulevista 31 ja 32 §:n edellyttämällä tavalla lasketuista kustannuksista, kuitenkin, ellei muusta ole sovittu, vain siltä osin kuin kustannukset on valtionosuutta määrättäessä katsottu tarpeelliseksi ja kohtuullisiksi.

Valtion järjestämästä erityishuollosta peritään kehitysvammaisen kotikunnalta maksuosuutena se määrä, joka olisi 1 momentin mukaan jäänyt kunnan maksuosuudeksi, jos kysymyksessä olisi ollut kunnallinen tai yksityinen erityishuoltotoiminta.

5 luku.

Oikaisumenettely.

47 §.

Valtion viranomaisen päätökseen, joka koskee tämän lain 13 ja 26—43 §:n soveltamista, ei saa valittamalla hakea muutosta.

Milloin hakija on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä asianomaiselle viranomaiselle kirjallinen vaatimus päätöksen oikaisemisesta. Asiassa annettuun päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, niin kuin muutoksenhausta ylempään hallintoviranomaisen päätökseen on säädetty.

Tämän lain 33 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa erikseen hakea oikaisua eikä muutosta.

Ylimääräinen muutoksenhaku 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei ole sallittu ennen kuin 2 momentissa oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika on kulunut umpeen.

48 §.

Milloin vasta 47 §:n 2 momentissa mainitun ajan kuluttua umpeen käy tilien tarkastuksen yhteydessä tai muutoin selville, että hakijalta on jäänyt saamatta valtionosuus, joka olisi kuulunut sille, suoritettakoon saamatta jäänyt määrä hakemuksesta sille, jos olosuhteisiin katsoen olisi kohtuutonta, että tämä jäisi sitä vaille, 6 prosentin vuotuisine korkoineen 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohdasta lukien.

Hakemus on tehtävä viimeistään kolmannen kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun kysymyksessä olevat työt tai hankinnat on saatettu päätökseen, taikka vastaavasti sen vuoden päätymisestä, jona toiminta on tapahtunut, uhalla että oikeus muutoin on menetetty.

49 §.

Valtionosuuden saaja voidaan sosiaalihuolluksen päätöksellä määrätä palauttamaan saamansa valtionosuus tai osa siitä valtiolle takaisin 6 prosentin vuotuisine korkoineen sen kuukauden alusta lukien, minä valtionosuus on ennakkona tai loppueränä maksettu,

1) jos valtionosuuden tai sen ennakon suorittamista varten on annettu virheellisiä tai erehdyttäviä tietoja,

2) jos tilien tarkastuksen yhteydessä tai muutoin käy selville, että valtionosuus on suoritettu perusteettomasti, taikka

3) jos valtionosuuden suorittamiseen liittyviä ehtoja ei ole noudatettu,

ei kuitenkaan, milloin palauttamista olisi asianhaarat huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana.

50 §.

Edellä 49 §:ssä tarkoitettu päätös on tehtävä viimeistään kolmantena kalenterivuotena sen

vuoden päättymisestä lukien, minä valtionosuiden loppuerä on maksettu, uhalla että velvollisuus valtionosuuden tai sen osan palauttamiseen valtiolle mainitun säännöksen perusteella muutoin on rauennut.

Milloin tuomioistuimessa on pantu vireille 49 §:n 1) kohdassa tarkoitettu teosta syyte tai kanne, jossa vaaditaan valtionosuuden tai sen osan palauttamista valtiolle, ei asiaa 49 §:n reille pantu asia on jätettävä lepäämään, kunnes nojalla voida panna vireille, ja aikaisemmin vi-
tuomioistuimen päätös on lainvoimainen.

51 §.

Edellä 49 §:ssä tarkoitettu määrä korkoineen on suoritettava valtiolle kuukauden kuluessa siitä, kun sanotussa säännöksessä mainittu päätös on saanut lainvoiman.

Palautettavaksi vahvistettu määrä saadaan perii myöhemmistä valtionosuuden saajalle kysymyksessä olevasta hankkeesta tai toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin suoritettavista valtionosuuden eristä.

6 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

52 §.

Erityishuoltotoiminnan edellyttämän henkilökunnan koulutuksesta säädetään asetuksella.

53 §.

Kehitysvammaiselle voidaan suorittaa palkkaa hänen tässä laissa tarkoitettussa toimintayksikössä tekemästään työstä työn tuoton mukaan.

Kehitysvammaiselle, joka ei saa 1 momentin nojalla palkkaa, voidaan suorittaa kehotusrahaa, mikäli sitä on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

54 §.

Erityishuollon toimeenpanoon osallistuva ei saa ulkopuoliselle ilmaista, mitä hän tässä tehtävässään on saanut tietää ja mitä asian laadun vuoksi on salassa pidettävä, jollei se, jota tiedot koskevat, tai hänen holhoojansa suostu asian ilmaisemiseen taikka jollei yleinen turvallisuus sitä vaadi.

55 §.

Erityishuoltotoimintaa harjoittava on velvollinen antamaan valtion asianomaisille viranomaisille erityishuoltotoimintaa koskevia tietoja ja selvityksiä.

56 §.

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

7 luku.

Voimaantulo.

57 §.

Tämä laki tulee voimaan tammikuun 1 päivänä 1977, ja sillä kumotaan maaliskuun 7 päivänä 1958 annettu vajaamielislaki (107/58) myöhempine muutoksineen.

58 §.

Kehitysvammapiiriä ylläpitävä kuntainliitto on perustettava ja sen perussääntö alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi heinäkuun 1 päivään 1977 mennessä.

Sosiaalihallituksen on tarvittaessa huolehdittava siitä, että 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun kuntainliiton jäseniksi tulevien kuntien edustajainkokous viivytyksettä kutsutaan koolle.

Mikäli piirin alueella toimii vajaamielislaislaissa tarkoitettua keskuslaitosta ylläpitävä kuntainliitto tai kehitysvammapiirin ylläpitäminen annetaan tämän lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettulle kuntainliitolle, on mainittujen kuntainliittojen perussääntöihin tehtävä sellaiset muutokset kuin kehitysvammapiirin ylläpitäminen edellyttää. Perussäännön muutokset on alistettava lääninhallituksen vahvistettaviksi heinäkuun 1 päivään 1977 mennessä.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 1973.

Lyyli Aalto.
Sinikka Luja-Vepsä.

59 §.

Kehitysvammapiirin ohjesääntö on alistettava sosiaalihallituksen vahvistettavaksi joulukuun 1 päivään 1977 mennessä.

60 §.

Mikäli seurakunta tai yksityinen yhteisö, joka on ylläpitänyt vajaamielislaislaissa tarkoitettua laitosta tai päivähuoltola, haluaa tämän lain voimaan tultua jatkaa toimintaa kehitysvammapiirin tarvetta varten, on sen ja piirin välillä tehtävä tämän lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettu sopimus, joka on alistettava sosiaalihallituksen hyväksyttäväksi joulukuun 1 päivään 1977 mennessä.

61 §.

Sellainen vajaamielislaislaissa tarkoitettu kunnallinen ja yksityinen laitos ja päivähuoltola, joka 11 §:n 1 tai 2 momentin nojalla jatkaa toimintaansa tämän lain voimaan tultua, katsotaan tässä laissa tarkoitetuksi toimintayksiköksi, mikäli sen ohjesääntö tämän lain edellyttämällä tavalla muutettuna alistetaan sosiaalihallituksen vahvistettavaksi viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

62 §.

Ennen tämän lain voimaantuloa on ryhdyttävä myös muihin kuin edellä tässä luvussa mainittuihin tarpeellisiin toimiin lain täytäntöönpanoa varten.

Uki Voutilainen.
Bror Lillqvist.